

Ur *Independent* 14/6 2015

Patrick Cockburn

Inbördeskriget i Syrien: Jabhat al-Nusras massaker på druser visar att de är lika otäcka som Isis

Förra veckan gick trupper från *Jabhat al-Nusra*¹, al-Qaidas gren i Syrien, in i en by i Idlibprovinsen i landets nordvästra del och dödade minst 20 drusiska bybor. Tidigare hade de tvingat hundratals druser att konvertera till deras fundamentalistiska variant av sunnitisk islam.

Det hela inträffade i den drusiska byn Qalb Lawzeh i regionen Jabal al-Sumaq, ett område där, enligt det Syriska observatoriet för mänskliga rättigheter, medlemmar av al-Nusra de senaste månaderna grävt upp historiska gravar och förstört helgedomar. Observatoriet uppger att Nusra först försökte beslagta ett hus tillhörigt en drusisk regeringstjänsteman, varvid en bybo sköts till döds. En annan bybo slet då till sig en av Nusramedlemmarnas vapen och dödade denne. Därefter skickade Nusra förstärkningar till byn och öppnade eld.

Bara ytterligare en massaker i ett land som fått uppleva tusentals grymheter av regeringssidan och rebellerna de fyra senaste åren. Men dödandet i Qalb Lawzeh får särskild betydelse av att det inträffar i ett läge då Nusra, och den koalition av rebeller man leder, tillfogat den syriska armén en rad nederlag i norr, vilket lett till spekulationer om att president Bashar al-Assads regim börjar falla samman under trycket från en rad olika håll. Den förlorade nyligen Idlibprovinsen i norr, Palmyra i öster och retirerar i söder.

¹ *Jabhat al-Nusra* eller *Nusrafronten* är en salafistisk, jihadistisk rörelse i Syrien som bekämpar Bashar al-Assads regering i det syriska inbördeskriget. Gruppen är en gren av al-Qaida och är terrorstämplad av USA och svartlistad av FN:s säkerhetsråd. Gruppen består av de mest stridsvana av de syriska rebellerna och är dessutom välbevärpad, välorganiserad och välfinansierad. (Wikipedia)

Ett skäl till att Nusra och Ahrar al-Sham, en annan hårdför jihadistisk grupp, kunnat bryta det militära dödläget är det ökade stöd de erhållit av Turkiet, Saudiarabien och Qatar. Efter sitt tron-tillträde i januari har den saudiske kungen Salman, tillsammans med andra sunnitiska ledare, inlett en mer aggressiv politik av stöd till extremistiska jihadisterna i Syrien.

Jämsides med denna militära offensiv försöker Nusra och dess anhängare att framställa sig som en helt annorlunda och mer moderat gruppering än *Islamiska staten* (Isis). Det är ingen lätt uppgift. Nusra bildades av Isis 2012 och bröt sig loss från det 2013, därefter har de båda rörelserna varit oförsonliga fiender, som delar samma fanatiska uppfattningar och hat. USA betraktar båda som terroristorganisationer och har vid olika tillfällen attackerat Nusra med flyg, om än inte lika intensivt som mot Isis. Saudierna och de övriga väntar sig inte att USA ska överge sin fientliga hållning till Nusra, vad de däremot vill är att Washington ska fortsätta att blunda för det stöd organisationen får från USA:s främsta sunnimuslimska allierade.

Försöket att märka om Nusra sker målmedvetet. Ett dramatiskt om än något bisarrt inslag i denna kampanj var en 47 minuter lång intervju med Abu Mohammed al-Golani, al-Nusras ledare, som Al Jazeera sände den 27 maj. Tanke var att Golani där skulle visa för en syrisk och internationell publik hur mycket mer resonabel och mindre blodbesudlad hans organisation var än Isis gentemot minoriteterna i Syrien och att hans organisation inte tänkte genomföra terroristattacker mot västliga mål.

Intervjun lyckades inte helt med att på något tillförlitligt sätt förmedla bilden av återhållsamhet och moderation. Fast inte på grund av att Golani blev särskilt pressad av den sympatiskt inställda journalisten från Al Jazeera. ”Det var inte Frost/Nixon, mer något av en dating mellan gymnasister”, säger Syrienexperten Aron Lund, utgivare av *Syria in Crisis*² på online-nyhetsbrevet *Syria Comment*. Skuggboxningen, säger han, ”kan mycket väl ha varit medveten. Många gissar att Qatar, som äger och kontrollerar Al Jazeera, är angeläget om att se till att gruppen visar upp en mer tilltalande sida i ett läge då den och andra rebeller erövrar territorium i nordvästra Syrien.”

Golani uttryckte sin nytillkomna moderation genom att säga att det skulle vara säkert för en medlem av den alawitiska religiösa gruppen – som president Assad och många inom den härskande eliten i Syrien tillhör – att ge sig åt Nusras trupper ”även om han dödat flera tusen av oss”. Men varje alawit, som funderar på att utnyttja Golamis vänliga erbjudande måste uppfylla vissa villkor. De måste inte bara upphöra med att stödja Assad, utan också konvertera till Nusras gren av extrem sunnitisk islam, dvs med andra ord upphöra med att vara alawiter. Kristna kommer att få en frist innan de måste börja betala *jizya*, en särskild skatt, och Golani tog för givet att sharialagar kommer att införas. ”Grunden är den samma”, säger Lund, ”och de är tillräckligt extrema för att vara på gränsen till folkmordsbenägna, även när det hela sockrats av Al Jazeera.”

Vad som gör intervjun så betydelsefull är att Golani leder en rörelse, som, om Assadregimen faller kan komma att utgöra en del av nästa regering i Syrien. Det militära motståndet mot Assad domineras i öster av Isis, som kontrollerar halva landet, och i norr och de centrala delarna av Nusra i spetsen för en koalition av al-Qaida-liknande jihadisterna.

”Vi måste se verkligheten som den är”, sade Robert Ford, USA:s f d Syrienambassadör, tidigare i år i en intervju med Hannah Allam från nyhetsbyrån McClatchy. ”De vi backat upp [moderata syriska rebeller] har inte varit tillräckligt starka för att hålla stånd mot Nusrafronten.”

Vad som gjorde Fords konstaterande, att Nusra dominerade den väpnade oppositionen utanför Isis, särskilt uppseendeväckande i mångas ögon var att han var den som lämnade USA:s regering med anklagelser om att man inte gett tillräckligt stöd åt de moderata rebellerna. För inte alltför länge sedan hade han hävdade att de moderata fortfarande var något att räkna med. Men nu kunde Ford höras klaga över att rebellerna, samt deras uppdragsgivare i Turkiet och Qatar, gav legitimitet åt Nusra som en integrerad del av motståndet mot Assad, när de i själva verket var likadana som Isis.

² Se <http://carnegieendowment.org/syriaincrisis/>

”Nusrafronten är lika farlig, och de fortsätter att hävda att de är de snälla killarna, att de är syrier”, sade han. Ett annat problem var att vapen som USA försett de moderata grupperna med hamnade i händerna på Nusra.

Det handlar inte bara om att Nusra är en sekt och våldsinriktad och trogen sina rötter inom al-Qaida. Att man tillhör kärnan av det väpnade motståndet ökar rebellernas styrka militärt, men politiskt sett innebär det en oerhörd risk.

Ford försvarar moderaterna och hävdar att deras allians med Nusra bara är taktiskt och en följd av deras svaghet och splittring. Men i en annan intervju med *Middle East Monitor* kommer Ford med ett viktigt påpekande och varnar för att ”genom detta samarbete [mellan moderata och Nusra] har de gjort det omöjligt att uppnå en förhandlingslösning, eftersom de inom regimen som inte gillar Assad, och det finns många där som inte gillar honom, tittar på oppositionen och säger att det går inte att förhandla med en opposition, som stöder Nusra”.

Nusras närvaro förhindrar alla möjligheter till en förhandlingslösning, men är samtidigt inte tillräckligt betydelsefull för att kunna leda till en direkt militär seger. Syrien slits sönder av ett öppet inbördeskrig där inte någon part har råd med att låta den andra vinna. Medlemmar av regimen i Damaskus vet att de inte kommer att ha någon nytta av att göra sig av med Assad och att de, om de förlorar, snart kan vara lika döda som de drusiska invånarna i Qalb Lawzeh.

Översättning: *Björn Erik Rosin*

Lästips

Patrick Cockburn om Al-Qaida, Islamiska Staten och Syrien på marxistarkivet:

[Andra akten för al-Qaida - artikelserie](#) (mars 2014)

[ISIS vs. Shiamiliserna. Irak på randen av ett obarmhärtigt religiöst krig](#) (juli 2014)

[Hur Isis blev den ångvält det är idag](#) (augusti 2014)

[Isis befäster sin ställning](#) (augusti 2014)

[Ett omöjligt krig.](#) Om kampen mot Islamiska staten (september 2014)

[Islamiska statens framväxt.](#) Med anledning av ny bok (februari 2015)

[Kriget med Isis: Syriens president spelar högt med svaga kort](#) (februari 2015)

Se även:

[Jihadister i Syrien](#) (artikelsamling från december 2012)

Aron Lund: [Islamiska frontens politik](#) (januari 2014)

Aron Lund: [Om Fria Syriska Armén](#) (mars 2014)

Peter Widén: [Den syriska katastrofen](#) (april 2015)